

Prenumerationspris:

1/1 år Ekr. 2:—
1/2 " " 1:—
1/4 " " 0:50

Utgivare: Svenska Folkförbundet.

Redaktör: N. Blee, Rütli 3, Tallinn.

Utkommer varannan vecka

Pren. pris till utlandet:

1/1 år Ekr. 3:—
1/2 " " 1:50
1/4 " " 0:75

Vänta och se!

Evangeliernas berättelse om det drama som utspelade sig i Jerusalem under veckan från palmsöndagens folkjubel visar, fränsett dess religiösa innebörd — en yttre händelseutveckling som efter närmare tvåusen är ej förlorat sin mänskliga aktualitet. Alltjämt erfara vi hur popularitetens palmsöndag kastar fram en man — en större eller mindre tidens profet — till intåg i huvudstaden under de stora massornas jubel som icke ha så vidare klart för sig vad det hela gäller men som gripits av hjordmänniskans urinstinkt att skrika och löpa med där alla löpa och skrika.

Intet har en så söt och ruksande doft som massornas hyllningsrop — popularitetens sunnanvind. Det är helt mänskligt att folkgunstens hjältar i allmänhet förlora all balance inför dessa hosiannarop och tro att den väldiga böljegången skall vara evigt — de lkarosvingar som lyfta dem mot solen.

En sann profet tar detta jubel med ro — han vet hur osäkra och växlande popularitetens vindar äro — han vet att efter en Palmsöndags hosianna ligger Långfredsdagens "Korsfäst!" på lur.

I våra dagar som i mångt och mycket är ett hjordmänniskans särskilda tidevarv, ser man den ena stora folkrörelsen efter den andra som störtvågor vräka fram över världen. Och människan som trögast av alla ska-

pade varelser lär av erfarenheten är ständigt beredd att kasta allt hon har för händer och löpa med i den stora sköcken.

Det finnes rörelser av godo, som väl äro värda det stora medlöpandet. Men en klok ledare känner massans obeständighet och vet hur litet egen tanke och övertygelse ligger bak om massanslutningen. I botten på varje sann profets väsen ligger ett stort, vemodigt, medlidsfyllt människoförakt. Wait and see, säger ett engelskt ordspråk. Vänta och se. Det är vid alla häftiga massörelser rekommendabelt att vänta och se innan man inriktar sitt liv efter den stora vågen. Kanske besparar man sig och världen därigenom en Långfredsdag.

Det är just det sorgliga med den mänskliga karaktären att populariteten, massanslutningen, folkgunsten är så litet att bygga på evad stormvinden är av godo eller av ondo. Envar profet som inser detta, får ett obotligt misstroende mot massans hyllningar, mot den allt för snara framgången. Ty bakom de jubelviftande palmkvistarna skymtar han alltid korsfästelsens Golgata.

Ja, han vet att varje sann profet och varje sann rörelse för sin egen prövnings skull måste genomleva sin Långfredsdag, slukas av jorden som öppnar sig under ens fötter.

Det är få trogna vars ständaktighet överlever Långfreds-

Kustbon är den enda estländska tidning som har intresse av att befordra de svenska kultursträvandena inom den estlandssvenska stammen. Varje ny prenumerant och annonsör underlättar redaktionens bemödanden att förbättra tidningen. Prenumerera på posten!

gens färor. "Trohet intill döden", hör till de fraser som minst av alla tåla ett verkligt prov. Ett nederstigande till dödsriket är den bästa proberstenen på både en profets och hans rörelses halt. Hör profeten till de sanna, så har han kraft att uppstå igen på tredje dagen och hans rörelse är icke död.

Det är väl för mänskligheten att all seger måste gå över Golgata. Hade man icke det provet skulle världen förgås av idel profeter och människan intill sista man söndermalas i "rörelsernas" vågor.

Wait and see! Löp icke med innan profeters och massrörelser halt blivit prövad genom en Långfredsdag och en uppståndelsemorgon. Wait and see! Och I profeter, förlit er icke på massans gunst!

Askådaren.

Att gynna Kustbon är att gynna den svenska kulturen.

Kustbon och politiken.

Under denna vinter har månken kanske frågat sig varför Kustbon som Estlandssvenskarnes enda pressorgan ej tagit ställning i kampanjen för de stundande riksdags- och presidentvalen.

Kustbons redaktion kan ej medge vare sig det berättigade eller det önskvärda i ett ställningstagande till landets politiska partisträvanden, ty Kustbons uppgift ligger utanför och över partipolitiken. Den är först och främst till för att hävda estlandssvenskarnas nationellt kulturella intressen och vill i den mån dess beklagligt lilla format det medger samtidigt vara nyhetsförmedlare. Utöver möjligast objektiva referat av landets partipolitiska frågor kan Kustbon ej gå, redan av den orsaken att tidningen för sin existens ej kan avstå från utländska understöd. En var måste inse omöjligheten att en utifrån och blott för den svenska folkulturens främjande understödd tidning på något sätt skulle gripa in i vårt lands inrepolitiska frågor. Så länge Kustbons ekonomi ej garanteras av en här i landet legalt verkande politisk organisation, kommer den att hålla sig utanför den inrepolitiska kampen. Vad tidningen kan göra är att uppmana sina läsare att blott giva sina röster åt en svensk kandidat; vilken partipolitisk ståndpunkt som bör intagas måste överlätas åt en vars eget avgörande. För svenskarna är huvudsaken att få eget mandat, partikombinationen är bisak. Svenskarna äro och förbli svenskar.

Kustbon söker och kommer alltid att så gott dess resurser medge värda de angelägenheter vilka ingen estnisk tidning har något som helst intresse att framföra, nämligen estlandssvenskarnes svensk-kulturella liv inom den estniska statens ram.

Den som stöder Kustbon ökar därigenom Redaktionens möjligheter att hävda den svenska folkulturens intressen i Estland. Ingen annan estländsk tidning än Kustbon kan och vill göra det.

Frihetskämparnes parti upplöst.

Konstantin Päts slår till.

Morgonen den 13. ds. vaknade Estlands befolkning inför det oväntade faktum att det stora Vabs-partiet under natten upplöstes och att t.f. presidenten använt den honom genom den nya författningen tillkommande makten att genom en rad åtgärder förekomma varje försök att med våld omkullkasta regeringsmaktens auktoritet.

Kl. 5 på e.m. den 12. sammanträdde regeringen till konselj, vartill kallats även general Laidoner. Därvid beslöts förklara hela landet i belägringstillstånd, Vabs-partiet upplöstes, samtliga dess tidningar indrogos och general Laidoner utnämndes till krigsmaktens överbefälhavare och chef för det s.k. inre försvaret, vilket närmast motsvarar en polis-diktators ställning. I kraft av detta uppdrag utfärdade general Laidoner en rad förordningar, enligt vilka alla politiska församlingar förbjudas, både inom och utomhus, Vabs-partiets ledare häktades till ett antal som det uppges av omkring femhundra personer — främst herr Sirk.

Dessa åtgärder, som genast sattes i gång landet runt, utfördes under nattens lopp så lugnt och stilla att man t. ex. i huvudstaden ej alls märkte någon oro i gatubilden.

Efter förhör kommer större delen av de anhållna att släppas. Som föreberedelse till dessa åtgärder har t.f. presidenten inom försvarsmakten vidtagit personalförändringar i rätt stor omfattning.

General Laidoner har redan ett par gånger informerat pressen över regeringens åtgärder och dess motiv till dessa. Han uppgav därvid att full bevisning finnes för handen att Vabs-partiet planerat våldsamt omstörtning av bestående statsordning och påpekar att man därvid helt hållit sig inom laglighetens gränser, d.v.s. handlat efter den författning som Vabs genomdrev genom sommarens folkomröstning.

Riksdagen har hemförlovats sedan den slutbehandlat budgeten. Huruvida de utsatta riksdags- och presidentvalen kom-

ma att äga rum på redan utsatt tid är ännu icke känt.

Vabs-partiets officiella ledare, general Larka, är icke häktad och något hinder för ett vidare insamlande av namnunderskrifter för hans presidentkandidatur har icke lagts. Presscensur har icke införts och inga hinder ha rests mot medborgarnes rörelsefrihet.

Vabs-pressen har på senare tid fört ett ofta mycket obalancerat språk och intet synes motsäga det påståendet att partiet genom ett alltför kritiskt löst upptagande av nya medlemmar blivit i rätt betänklighetsgrad uppblandat med mindre önskvärda element, mot vilkas obetänksamma hets den ansvariga ledningen och partiets ideellt betonade kärna icke mäktat göra motstånd.

Hade herr Päts som politiker varit en herr vem som helst, så hade man troligen haft anledning att frukta de otrevligaste följder av detta djärva steg, men herr Päts är herr Päts, rikets grundare och räddare, och intill t.f. presidentskapet det nationellt sinnade agrarpartiets ledare, vilken omständighet starkt försvagar Vabs-partiet, vilket ej likt de flesta andra länders fascistiskt-nazistiskt färgade folk rörelser kan räkna med landsbygdens gedigna lantbrukarbefolkning som sin kärna. Konstantin Päts person har ej heller i moraliskt hänseende bjudit hans politiska motståndare någon angreppspunkt och det synes sannolikt att kombinationen Päts-Laidoner har så djupa rötter i nationen att den är i stånd att hävda sig mot varje angrepp.

I Konstantin Päts politiska liv är det ingenting som motsäger den övertygelsen, att hans avsikt blott är att förhindra allt överskridande av laglighetens gränser och att det nuvarande tillståndet blott blir en så kort som möjligt varande övergångsperiod.

Det synes också som om Vabs-partiet självt bemödade sig om största möjliga lugn för att därigenom medverka till en hastig och utan oroligheter försiggående övergång till normal dagordning. Införandet av undantagstillstånd och därmed

följande diktatoriska åtgärder är ett farligt vapen som måste handhas med största klokhet, och man måste önska att envar medborgare genom lugnt och behärskat uppträdande måtte bidra till dess snara återkallande (19. mars 1934).

Förening för befrämjande av folkhygien.

Ett beaktansvärt uppslag.

Känt och erkänt är att den landsungdom, som i städernas skolor och i andra bildningsanstalter driver sina studier till ett högre plan, ofta har det illa ställt ifråga om bostad. Denna ungdom är i flertalet fall hänvisad till att hyra in sig hos främmande människor och då billighetssynpunkterna träda i förgrunden, måste anspråken på nödigt utrymme vika. Brist på luft och ljus och en kost, som består av blott torrskaffning undergräver hälsan under de viktiga utvecklingsåren hos en ungdom, som i sin verksamhet är hänvisad till arbete inomhus. Givetvis lida även studierna i den mån ungdomen nödgas försaka dragliga existensvillkor.

Härtill kommer att de lärda studierna rätt ensidigt utbilda ungdomen. Uppvuxen på landsbygden fjärmast den i staden från alla sådana arbeten och sysselställningar som höra det praktiska livet till. Här möta vi ett lyte, som mer eller mindre vidlåder lärdoms-skolorna i alla kulturländer. Dessa skolor fostra folk, som ofta visa sig rätt bortkomna inför det praktiska livets krav. Sakförhållandet kan inte bortförklaras därmed att bokvett befriar människan från handens arbete. Den skolade människan har sig en dubbel uppgift i livet förelagd, hon bör vara teoretiskt och praktiskt förfaren — i annat fall fyller hon ej sin uppgift. Alla bli vi ju med tiden mer eller mindre hantverkare och detta samhälle, som är så starkt rotfäst i det praktiska livet, har ytterst ringa användning för folk med enbart teoretisk skolning. Detta gäller framför allt den kvinnliga ungdomen, som i allmänhet ej dri-

Ungdomsavdelningen „Enighet“

A n o r d n a r

fest i K. F. U. K:s lokal, Bredgat 5 lördagen den 24 mars kl. 7 e. m.

Omväxlande program: skådespel, folkdanser, lotteri etc.

Allmänheten inbjudes

Festkommittén.

ver sina studier utöver gymnasialkursen vid universitetet utan söker sig ett mer eller mindre praktiskt verksamhetsfält i samhället. För denna ungdom är det rent av ett livsvillkor att ej förlora kontakten med det praktiska livet.

Dessa synpunkter ha beträffande svenska gymnasiet i Hapsal ingivit tanken på att därstädes inrätta ett skolkök, som till en början kunde ge gymnasisterna åtminstone ett mål närande och god kost, som under ledning och i tur anrättas av de kvinnliga eleverna men framdeles borde utvidgas till ett elevhem. I ett sådant kunde anspråken på hygien tillgodoses, hemmets sysselsättningar inövas och den trevnad införas, som nu på många håll saknas. Vidare komme skolköket under ferierna att rycka ut i bygden, där kurser i matlagning och allmän hygien anordnas, varigenom en hälsosam vaxelverkan mellan den studerande ungdomen och landsbygden kunde åvägabringas.

För att förverkliga detta behjärtansvärda strävande har en direktion bildats. Avsikten är att för ideen bygga ut en förening för befrämjandet av folkhygien eller folkhälsa och som en förstahandsuppgift framstår då att hopbrunga nödiga medel och värva intresserade medlemmar.

Men som nämnt gäller det i första hand att med skolköket undanröja skriande brister och därmed jämna vägen för studierna och den allmänna utbildningen, som inte får förbises ifråga om en ungdom, som — må vi betänka det — förbereder sig för att i en framtidig övertaga ansvarsfulla uppgifter i samhället.

E - d.

„Kylhus för frukt.“

Med anledning av notisen med ovanstående rubrik i nr. 4/5 av Kustbon och adressen till undert. ber jag få meddela att min uppfattning sammangår med den ärade notisförfattaren. Kylhusen, som förvara frukten till långt fram på våren, jämna vägen för en utvidgad fruktodling. Vi ha sålunda häri ett motiv till att slå in på en gren av vår lanthushållning, som för folkhälsan och ekonomin har den allra största betydelse.

Men själva fruktodlingen befinner sig allt ännu i sin linda vadan kylhusfrågan tills vidare blott kan tagas med i kalkylerna rörande fruktodlingens ekonomi. Än så länge gäller det sålunda att söka påverka intresset för fruktodlingen inom lantmannagillena och ungdomsföreningarna. En början är emellertid gjord därmed att en beställning av 300 fruktträdplantor kan inlämnas till den plantskola, som beviljar största rabatt å styckpriset. I större skala kan plantering verkställas, så snart den nyligen anlagda plantskolan å Birkas kan leverera fruktträn.

Men de framtida möjligheterna av kylhus, som tillförsäkra frukten ett jämnare och högre pris, ge planerna på fruktodling som en allmänt driven gren ett gott stöd. Framst därigenom var det givna meddelandet om dessa nya inrättningar välkommet.

Fredr. Erlund.

Skepparekursen i Hapsal, anordnad av kapt. Lindström, hade 11.3. för elfte gången sin avslutning, varvid följande elever under statlig kontroll utexaminerades: Lars Benholm, Anders Dahl, Johannes Hammerman, Johannes Lindström, Hans Notman och Johannes Vidgren, Vormsö samt August Raud och Robert Wahtara, Dagö.

Varjehanda.

President- och riksdagsvalen ha genom dekret av t.f. presidenten uppskjutits så länge belägringstillståndet varar. Alla kandidatlistor för riksdagsvalen samt namnunderskriftsinsamlingarna för presidentkandidaterna ha förklarats ogiltiga.

General Larka lär enligt förljudande vistas i Finland.

Riksföreningens Stockholmsavdelning har vid årsmöte till ordförande valt professor Sven Tunberg efter f.d. generaldirektör Bergquist som av sagt sig.

I Spanien är den politiska situationen mycket oroväckande. De socialdemokratiska fackföreningarna ha börjat generalstrejk, som särskilt hårt drabbat pressen. Det drar ihop sig till en slutlig kraftmätning mellan socialister och mer eller mindre fascistiskt färgad höger. Ställningen kranglas än mer till genom den katolska kyrkans mellankomst.

I åtskilliga utländska tidningar har sista veckans politiska tilldragelser i Estland skildrats som mycket blodiga och i Reval lära häftiga strider ha ägt rum. Märkvärdigt nog erfor man i den estländska huvudstaden först följande morgon det skedda och spanade förgäves efter blodskvalande rännstenar.

Hitler vill bli kejsare fruktas familjen Hohenzollern och f.d. tyske kronprinsen vill bli Hindenburgs efterträdare som rikspresident, fruktas herr Göring, som själv lär vilja bli det tyska rikets högste man. F. ö. lär gamle kejsar Wilhelm vara sjuklig och vill bli begravd i tysk jord, vilket lär framkalla svåra betänkligheter hos de nuvarande makt-havandena. Invid graven borde politiken upphöra. Någon Mohamed har kejsar Wilhelm dock ej varit och hans grav kommer säkerligen al-

drig att bli en av världens centralpunkter. Är icke den gamle mannens öde hårt nog att han icke skulle få en grav i sitt hemlands jord?

Tre dagar var England utan sjöorm. Nu har åter en död dylik flutit i land och en annan, livslevande sådan lär springa omkring på vägarna nattetid och skälla som ett helt koppel ilska hundar. Det är på tid att Estland skaffar sig ett eget om ock aldrig så anspråkslöst sjöodjur.

I Rumänien har fascistpartiets ledare häktats av regeringen.

I Sverige har förslag väckts om lägre utmalning i kvarnarna. Därigenom skulle man få mindre mjöl och mer kli och på så sätt skulle det hotande överskottet av brödsäd och den knappa tillgången på kreatursfoder utjämnas. Jämte en skarpare inskränkning av all sädimport skulle man inom kort bringa det fördärliga brödsädesöverskottet ur världen. Kanske något att tänka på även för oss. Vad säger vårt lantbruksorakel på Birkas?

En japansk torpedobåt har gått under i storm med 80 man.

Finlands utrikesminister Hackzell samt professor Sätälä har nyligen besökt Stockholm och vid en privat konferens deklarerat den finska ståndpunkten i Finlands språkstrider. Man måste anse att en antagbar plattform vunnits för bättre förståelse mellan Sverige och Finland i denna ömtåliga angelägenhet.

Brevlåda.

Eskil Ryden: Tack för värdefullt bidrag, som av utrymmesskäl tyvärr måste överstå till nästa nr. Red.

Medlemmar i S. O. V., som i fortsättningen önska Allsvensk Samling, torde insända 1 krona till S. O. V:s styrelse, Rütli 3, Tallinn.

Kyrkliga meddelanden. S:t. Mikaelskyrkan.

Palmsöndagen högmässa kl. 11 f.m., söndagskola kl. 12,15.
Skärtorsdagen tysk nattvardsgång kl. 5 e.m.
Långfredagen högm. med nattvardsg. kl. 11 f.m.
Påskdagen högm. kl. 11 f.m.
Annandagen högm. Stora Rågö.

Palmsöndag, den 25 mars.

Rosleps kapell kl. 10 f.m. gudstjänst.

Skärstorsdag, den 29 mars.

Rosleps kapell kl. 5 e.m. Nattvardsgudstjänst.

Långfredag, den 30 mars.

Nuckö kyrka kl. 10,30 f.m. gemensam svensk-estnisk gudstjänst m. nattv.

Nyby bönhus kl. 5 e.m. estnisk andaktsstund.

Påskafön den 31 mars.

Nuckö kyrka kl. 5 e.m. Svenskt konfirmeringsförhör.

Påskdagen den 1 april.

Nuckö kyrka kl. 9,30 f.m. svensk gudstjänst med konfirmation och nattvardsgång. Kl. 12,30 estn. gudstj.

Annandag Påsk, den 2. april.

Klottorps bönhus kl. 11 f.m. svensk gudstj.

Sutleps skola kl. 2 e.m. estn. gudstj.

Tredjedag Påsk, den 3 april.

Rosleps kap. kl. 10 f.m. gudstj.

Första sönd. e. Påsk den 8 april.

Nuckö kyrka kl. 10 f.m. svensk, kl. 12 estn. gudstjänst.

En Glad Påsk
önskas Kustbons alla
läsare och vänner.
Redaktionen.

FÖRSTA INHEMSKA
FÖRSÄKRINGS - AKTIEBOLAGET

EESTI LLOYD

GRUNDAT ÅR 1919

REVAL, LÄNGGATAN (PIKK) 11

EGET HUS. TEL. 430-08, 448-94.

**Liv-,
brand-,
olycksfalls-,
inbrotts-,
glas- &
transportförsäkring.**

ESTLANDS ZÄNDSTICKSMONOPOL
Tallinn, Frihetsplatsen 5. Tel. 427-91